

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
УСАЛИНСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ МАМАДЫШСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
МАМАДЫШ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ҮСӘЛИ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ БАШКАРМА
КОМИТЕТЫ

ул.Первомайская, д.4, с. Усали,
Мамадышский район,
Республика Татарстан, 422174

1 май ур., 4 нче йорт, Үсәли авылы,
Мамадыш районы,
Татарстан Республикасы, 422174

тел.(факс): (85563) 2-74-10; e-mail: Usal.Mam@tatar.ru, www:mamadysh.tatarstan.ru

Постановление
от «24» март 2022ел.

Карар
№ 12

«2022-2024 елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Үсәли авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану һәм аларны саклау»
муниципаль программасын раслау турында

Россия Федерациясе Жир кодексының 11, 13 статьялары, «Россия
Федерациясендә жирле үзидарәнең гомуми принциплары турында»гы 2003
елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә, Татарстан
Республикасы Мамадыш муниципаль районының « Үсәли авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Уставына таянып, **КАРАР БИРӘМ:**

1. “2022-2024 нче елларга Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль
районының Үсәли авыл жирлеге территориясендә жирләрден файдалану
һәм саклау» муниципаль программасын раслау турында.
2. Әлеге карарны Мамадыш муниципаль районының (mamadysh.tatarstan.ru)
рәсми сайтында, Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми
порталында (pravo.tatarstan.ru) урнаштыру юлы белән халыкка житкерергә.
3. Карар рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз жаваплылыгымда
калдырам.

Татарстан Республикасы
Мамадыш муниципаль районы
Үсәли авыл жирлеге Башкарма
комитеты житәкчесе

А.И.Зиатдинов

Үсәли авыл җирлеге Башкарма комитетының
24.03.2022 елның 12 санлы карарына кушымта

2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы
Үсәли авыл җирлеге территориясендә җирләрне куллану һәм саклау» муниципаль
программасы
ПАСПОРТЫ

Программа атамасы	“2022-2024 елларда Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл җирлеге территориясендә җирләрне куллану һәм саклау”.
Программаны эшләү өчен нигезләр	2001 елның 25 октябрдәгә 136-ФЗ номерлы Россия Федерациясе Җир кодексы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законы
Программаның заказчысы	Үсәли авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның төп эшләүчесе	Үсәли авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль программаның максаты	Җирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү, рациональ файдаланылмый торган җирләрне ачыклау, җирләрнең (туфракларның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм яшәшәненең уңай шартларын тәмин итү өчен әйләнә-тирә мохитне саклау, яклау һәм яхшырту.
Муниципаль программаның бурычлары	Авил җирлеге территориясендә җирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру, җирләрне инвентаризацияләү.

Муниципаль программаны тормышка ашыру сроклары	2022-2024
Финанслау чыганакалары һәм күләме	Финанслау таләп итми
Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре	Жирләрдән файдалануны тәртипкә салу; яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертү; жирләрне нәтижәле файдалану һәм саклау; бозылган жирләрне торгызу; Үсәли авыл жирлегә халкының экологик куркынычсызлыгын һәм аның тормыш сыйфатын күтәрү; салым салу базасын арттыру;.
Программаның кулланылышын контрольдә тоту	Программаның кулланылышын Үсәли авыл жирлегә башкарма комитеты тикшереп тора

1. Программаның эчтәлегенә һәм аны программа методлары белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Жир-гомуми биосфераның мөһим өлеше, аны куллану башка табигать объектлары: су, урманнар, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы, файдалы казылмалар һәм жир асты байлыкларының башка кыйммәтләре белән бәйле. Жирне куллану һәм саклаудан башка табигый ресурслардан файдалану мөмкин түгел диярлек. Шулар ук вакытта жиргә карата хужасызлык кичекмәстән яки якын киләчәктә әйләнә — тирә мохиткә зыян китерәчәк, жирнең өске катламы-туфрак жимерелүгә, аның химик һәм радиоактив пычрануына гына китереп калмыйча, бөтен табигать комплексының экологик начараюына да китерәчәк 2022-2024 елларда «Татарстан Республикасы Мамадыш муниципаль районы Үсәли авыл жирлеген территориясендә жирләрне куллану һәм саклау» муниципаль программасы (алга таба Программа) жир ресурсларынан нәтижәле һәм рациональ файдалану һәм икътисадны ныгыту мәнфәгатләрендә идарә итү буенча дәүләт сәясәтен тормышка ашыруны тәмин итә торган жирләрне куллану һәм саклау өчен уңай шартлар тудыруга юнәлдерелгән.

Жир фондының зур күләмнән төрле максатларда куллану әйләнә-тирә мохит экосистемасының барлык буыннарының табигый бөтенлеген саклау буенча билгеле бер йөкләмәләр йөкли.

Табигатьтә барысы да үзара бәйләнгән. Шуңа күрә бер звеноның дәрәжәләвен бозу, урманмы ул, хайваннар дөньясы, жир, экосистеманың бөтенлеген бозуга китерә.

Жирне рациональ файдаланмау, аңа куллану һәм хужасыз мөнәсәбәт аның башкара торган функцияләрен бозуга, табигый үзлекләрен кимүенә китерә.

Жирне саклау жирдөн нәтижәле файдалану булганда гына нәтижәле булырга мөмкин.

Үсәли авыл жирлегенәң тотрыклы социаль-икътисади үсеше һәм анда яшәүчеләрнең экологик куркынычсыз тормышы проблемалары бүгенге этапта жирләрне саклау һәм куллану мәсьәләләрен хәл итү белән тыгыз бәйләнгән.

Авыл жирлеге дәрәжәсендә жирләрне саклау һәм куллану буенча жирле проблемаларны мөстәкыйль хәл итәргә мөмкин, өстәвенә, хәзерге вакытта яшәүче кешеләр генә түгел, киләчәк буын мәнфәгатьләрендә тулы, комплекслы һәм акыллы итеп хәл итәргә мөмкин.

Үсәли авыл жирлеге территориясендә төрле файдалану өчен жир кишәрлекләре бар.

Иң кыйммәтле жирләр-авыл хужалыгы жирләренә караган авыл хужалыгы жирләре.

Жирлек территориясендә көтүлекләр һәм печәнлекләр мәдәни-техник торышы буенча, нигездә, чиста. Печәнлекләр фермер һәм шәхси ярдәмче хужалыклар тарафыннан кулланыла.

Жирләрнең экологик торышы уртача яхшы, әмма стихияле санкцияләnmәгән чүпләкләр әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынты ясый һәм экологик хәлне катлауландыра.

2. Программаның төп максатлары һәм бурычлары.

Программаның максаты:

- жирләрнең экологик системаларны, жирнең хужалык һәм башка төр эшчәнлек алып баруның нигезе булырга сәләтен саклап калуны тәэмин итүче ысуллар белән файдалану;

- жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтыларын булдырма;

- деградациягә, пычрануга, чүпләнүгә, бозылуга, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысына дучар булган жирләрне яхшырту һәм яңадан торгызуны тәэмин итү;

- авыл жирлегендәге жирләрне, экологик хәлне яхшырту; халыкның сәламәтлеген һәм тормыш-көнкүрешен уңай шартлар белән тәэмин итү өчен авыл жирлегенәң табигатен саклау һәм реабилитацияләү;;

- арендага (милеккә)бирү максатларында жирләрне системалы рәвештә инвентаризацияләү үткөрү, рациональ файдаланылмый торган жирләрне ачыклау;

- деградацияләнергә, бозылуга һәм башка тискәре (зарарлы) йогынтыларга дучар булган жирләрне яхшырту һәм торгызуны тәэмин итү;

- жирләрнең (туфракның) сыйфатын саклау һәм экологик хәлне яхшырту;

- әйләнә-тирә мохитне саклау һәм яхшырту, халыкның сәламәтлеген һәм тормыш эшчәнлегенә өчен уңай шартлар тудыру.

Задачи программы:

- жирләрне куллану һәм саклау нәтижәләлеген арттыру;

- житештерү һәм куллану калдыклары белән эш итү өлкәсендә эшчәнлекне оптимальләштерү;

- жирләрне рациональ файдалануны һәм саклауны оештыру;

- жирләрне инвентаризацияләү.

3. Программаны ресурслар белән тәмин итү

Программа чараларын финанслау каралмаган.

4. Программаны тормышка ашыру механизмы.

Программаны тормышка ашыру Үсәли авыл жирлегә территориясендә әлеге программаны тормышка ашыру механизмын регламентлаучы норматив-хокукый акт нигезендә тормышка ашырыла.

Программаны башкаручылар тормышка ашыра:

- программаны тормышка ашыруны норматив-хокукый һәм методик яктан тәмин итү;

- подготовку предложений по объемам и условиям предоставления средств бюджета для реализации Программы;

- программаның максатларын һәм бурычларын яктыртуга юнәлдерелгән мөһлүмати һәм аңлату эшләрен оештыру;

- жирләрне саклау максатыннан жир биләмәләренә инвентаризация үткәрәләр.

Жирләрне инвентаризацияләү жирләрне деградацияләү, пычрату, чүпләү, бозу, хужалык эшчәнлегенә башка тискәре (зарарлы) йогынтысын булдырмау, максатчан кулланылмаган яки кулланылмаган жир кишәрлекләрен, жирләрнең башка характеристикаларын рөхсәт ителгәнчә файдаланылмавын ачыклау максатыннан башкарыла.

5. Программаның көтелгән нәтижәләре

Әлеге программаны тормышка ашыру жирдән файдалануны тәртипкә салуга, яңа жир кишәрлекләрен әйләнешкә кертүгә, авыл жирлегенә инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруга, икътисадны үстерүгә, жирләрне нәтижәле файдалануга һәм саклауга ярдәм итәчәк.

6. Программаның төп чаралары исемлеге

п/п	Программаны тормышка ашыру буенча чаралар	Финанслау чыганаclarы	Үтәү вакыты	Программа чараларын үтәү өчен җаваплы
1	Гражданнарга жир законнарына аңлатма бирү.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл жирлегә Башкарма комитеты
2	Авыл жирлегә	чаралар	һәрдаим	Авыл жирлегә

	территориясен чүп-чардан чистарту буенча даими чаралар оештыру	каралмаган		Башкарма комитеты
3	Буш һәм рациональ булмаган файдаланылмый торган жирләрне ачыклау һәм аларны үз вакытында хужалык әйләнешенә кертү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл җирлеге Башкарма комитеты
4	Жир кишәрлекләрен үз белдеге белән алу фактларын ачыклау	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл җирлеге Башкарма комитеты
5	Жирләрне инвентаризацияләү	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл җирлеге Башкарма комитеты
6	Экологик хәлне шактый начараюга китерүче жир участокларыннан файдалану фактларын ачыклау.	чаралар каралмаган	һәрдаим	Авыл җирлеге Башкарма комитеты